

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Миронівський інститут пшениці
імені В. М. Ремесла

Український інститут
експертизи сортів рослин

Рада молодих учених
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених і спеціалістів

(20 квітня 2018 р., с. Центральне)

присвячена 55 річчю реєстрації
сорту-шедевр пшениці м'якої озимої Миронівська 808

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів
(20 квітня 2018 р., с. Центральне)

присвячена 55 річчю реєстрації
сорту-шедевр пшениці м'якої озимої Миронівська 808

УДК 633.631.52

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 20 квітня 2018 р.) / НААН, МІП ім. В. М. Ремесла, М-во аграр. політики та прод. України, Укр. ін-т експертизи сортів рослин- Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 96 с.

ISBN

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур», що відбулася 20 квітня 2018 р. у Миро-нівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла. Висвітлено теоретичні та практичні питання, пов'язані із сучасними проблемами селекції та насінництва, генетики й фізіології рослин, захисту рослин, землеробства та біотехнології рослин.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів ВНЗ аграрного профілю, спеціалістів сільського господарства тощо.

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету:

Демидов О. А., д. с.-г. н., с.н.с., член-кореспондент НААН, директор Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН

Мельник С. І., д. екон. н., професор, директор Український інститут експертизи сортів рослин

Члени оргкомітету:

Гудзенко В. М., к. с.-г. наук, заступник директора Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН;

Гуменюк О. В., к. с.-г. наук, голова ради молодих вчених, завідувач лабораторії селекції озимої пшениці Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН

Присяжнюк Л. М., к. с.-г. н., голова ради молодих вчених, завідувач відділу лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин Українського інституту експертизи сортів рослин

Сігалова І. О., к. с.-г. н., заступник голови Ради молодих вчених, науковий співробітник відділу лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин Українського інституту експертизи сортів рослин.

Заєць С. О., Фундират К. С. ВОДОСПОЖИВАННЯ СОРТІВ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ ПІВДЕНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД МІКРОДОБРИВ	34	Ласкавий В. В. РЕЗУЛЬТАТИ ФОРМУВАННЯ І ВИВЧЕННЯ КОЛЕКЦІЇ ГЕНОФОНДУ СЛИВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ В СЕЛЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ	49
Заєць С. О., Фундират К. С. ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ І СИСТЕМ ЗАХИСТУ РОСЛИН В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	35	Лавська Н. В., Шеїн Т. В. ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	50
Завадська О. В. БІОХІМІЧНІ ТА ОРГАНОЛЕПТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ РІЗНИХ СОРТІВ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	36	Лазоренко О. В., Лісовий М. М. ОЗДОРОВЛЕННЯ СОРТІВ КАРТОПЛІ БІОТЕХНОЛОГІЧНИМИ МЕТОДАМИ	50
Заїма О. А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОТРУЮВАННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	36	Лихолат О. А., Лихолат Т. Ю., Григорюк І. П. ПРИЧИНИ ЗАБРУДНЕННЯ ХЕНОЕСТРОГЕНАМИ КУЛЬТУРИ СУНИЦІ ТА НЕОБХІДНІ ЗАХОДИ З ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ	51
Кабар А. М., Лихолат Ю. В., Лихолат Т. Ю., Григорюк І. П. ПОКАЗНИКИ ІНТРОДУКЦІЇ ТАКСОНІВ РОДУ <i>PERSICAMILL.</i> В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ	37	Лисенко А. А. МІНЛИВІСТЬ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗЕРНА ТА БОРОШНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЇЇ ФРАКЦІЙНОГО СКЛАДУ	52
Карпук Л. М., Крикунова О. В., Караульна В. М., Богатир Л. В., Павліченко А. А. ОСОБЛИВОСТІ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ МІКРОДОБРИВАМИ	38	Liubych V. V., Zheliezna V. V., Novikov V. V., Ulianych I. F. INSTANT CEREAL QUALITY OF SPELT WHEAT GRAIN	52
Кінаш Г. А. ОПТИМАЛЬНІ ПЛОЩІ ЖИВЛЕННЯ ДЕРЕВ АБРИКОСАНА КЛОНОВИХ ПІДЩЕПАХ	38	Малюк Т. В., Пчолкіна Н. Г. ДІАГНОСТИКА ЖИВЛЕННЯ ЯК ОСНОВА РАЦІОНАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ ЯБЛУНІ	53
Клубук В. В., Боровик В. О. СЕЛЕКЦІЯ СОЇ НА АДАПТИВНІСТЬ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	39	Мамалига І. І. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГАЛУЗІ САДІВНИЦТВА	54
Кляченко О. Л., Сом К. В. КЛОНАЛЬНЕ МІКРОРОЗМНОЖЕННЯ МЕЛІСИ ЛІКАРСЬКОЇ В КУЛЬТУРІ <i>IN VITRO</i>	40	Марченко Т. Ю., Лавриненко Ю. О., Пілярська О. О., Забара П. П. ІННОВАЦІЙНІ ГІБРИДИ КУКУРУДЗИ ДЛЯ УМОВ ЗРОШЕННЯ	54
Коваленко А. М. ЩІЛЬНІСТЬ СКЛАДЕННЯ ҐРУНТУ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ СТЕПУ	40	Марчук О. О. ВМІСТ СИРОЇ ЗОЛИ, СІРКИ ТА ХЛОРУ В СТЕБЛАХ РОСЛИН СОРГО ЦУКРОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	55
Коваленко О. А. ЗМІНИ КЛІМАТУ І ОСОБЛИВОСТІ СІВБИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ПОСУШЛИВОЇ ОСЕНІ У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ	41	Мельник А. Т., Кирик М. М. ІНТЕГРОВАНА СИСТЕМА ЗАХОДІВ ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ КАРТОПЛІ ПРОТИ АЛЬТЕРНАРІОЗУ	56
Ковчі А. Л., Шпак П. І. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА І ОБІГУ НАСІННЯ І САДІВНОГО МАТЕРІАЛУ В УКРАЇНІ	42	Мелюхіна Г. В. АГРОЕКОЛОГІЧНА РЕГУЛЯЦІЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОРИСНОЇ І ШКІДЛИВОЇ ФАУНИ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	56
Козирев В. В., Біднина І. О., Писаренко П. В. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	42	Moroz Mykola S. OPTIMIZATION OF TROPHISM <i>PODISUS SAGITTA</i> F. AND <i>PERILLUS BIOCULATUS</i> F. IN THE ARTIFICIAL BIOTECHNICAL SYSTEM	57
Козлова Л. В. РОЗРАХУНКОВИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛИВНОГО РЕЖИМУ В ІНТЕНСИВНИХ САДАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	43	Муха Т. І. СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИХІДНОГО СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ, СТІЙКОГО ПРОТИ ОСНОВНИХ НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ХВОРОБ ЛИСТЯ	58
Коломієць Ю. В., Григорюк І. П. МОДУЛЯЦІЯ ЗМІН ЛІПІДНОГО КОМПЛЕКСУ У ЗДОРОВИХ І ПАТОЛОГІЧНО ЗМІНЕНИХ БАКТЕРІАЛЬНИМИ ХВОРОБАМИ ЛИСТКАХ СОРТІВ ТОМАТІВ	44	Мурашко Л. А. ХВОРОБИ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	58
Король Л. В. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ НАСІННЯ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	44	Нагорна Л. В. БІОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ПОШИРНОСТІ ОСНОВНИХ ХВОРОБ АБРИКОСА В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	59
Косенко Н. П., Кобиліна Н. О., Погорелова В. О. ЛЕГІНЬ – НОВИЙ СОРТ ТОМАТА ДЛЯ МЕХАНІЗОВАНОГО ЗБИРАННЯ ПЛОДІВ	45	Новицька Н. В., Мусієнко Я. В., Мартинов О. М. ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	60
Кузнецова І. В. ПОГОДНІ УМОВИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ СТЕВІЇ	46	Обідняк Н. І., Башкірова Н. В. САМОФЕРТИЛЬНІСТЬ ЛЮЦЕРНИ ПОСІВНОЇ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ	60
Кудря С. О. ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНОСТЬ ЛАНОК КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІН З ПШЕНИЦЕЮ ОЗИМОЮ	46	Панасенко Г. В. ЕКСПОРТНІ МОЖЛИВОСТІ САДІВНИЦЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	61
Кузьменко Є. А., Хоменко С. О. СТУПІНЬ ФЕНОТИПОВОГО ДОМІНУВАННЯ ГІБРИДНОГО МАТЕРІАЛУ F ₁ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ	47	Педаш Т. М. ПОШИРЕННЯ ТА РОЗВИТОК КОРЕНЕВИХ ГНИЛЕЙ НА СОРТАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	62
Курсов В. В., Письменна Ю. М., Панюта О. О., Белава В. Н. ВПЛИВ ІНФІКУВАННЯ <i>P. HERPOTRICHOIDES</i> НА ЛЕКТИНОВУ АКТИВНІСТЬ В ПРОРОСТКАХ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ	48	Пикало С. В. ОЦІНКА ПОСУХОСТІЙКОСТІ ГІБРИДІВ F ₁ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ТА ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗА УМОВ <i>IN VITRO</i>	62
Кучер Г. А., Кочик Г. М., Юрченко Л. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАНОДОБРИВ НА ОСУШУВАНОМУ ДЕРНОВО-ПІДЗОЛИСТОМУ ҐРУНТІ В УМОВАХ ПОЛІССЯ	48	Письменна Ю. М., Панюта О. О., Бацманова Л. М., Кондратюк Т. О., Белава В. Н., Таран Н. Ю. АДАПТИВНІ РЕАКЦІЇ ПРОРОСТКІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ, УРАЖЕНИХ <i>PSEUDOCERCOSPORELLA HERPOTRICHOIDES</i> , ЗА ДІЇ БАКТЕРІАЛЬНИХ ІЗОЛЯТІВ <i>BACILLUSSUBTILIS</i>	63
		Піковська О. В. РОДЮЧІСТЬ ЧОРНОЗЕМУ ЗВИЧАЙНОГО ЗА НУЛЬОВОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ	64

УДК 633.63:631.53.01.006.83:631.547.2/.3

Карпук Л. М., доктор с.-г. наук, професор кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства
Крикунова О. В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства
Караульна В. М., кандидат с.-г. наук, асистент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства
Богатир Л. В., кандидат с.-г. наук, асистент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства
Павліченко А. А., асистент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства
Білоцерківський національний аграрний університет МОН України
E-mail: lesya_karpuk@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ МІКРОДОБРИВАМИ

Позакореневе підживлення – це додатковий агротехнічний захід підвищення врожайності та якості коренеплодів. Воно має ряд переваг, а саме поживні речовини добрив, внесені під час позакореневого підживлення, використовуються рослинами активніше завдяки унеможливленню процесів іммобілізації цих елементів ґрунтом. У наукових працях А. С. Заришняка, С. Ю. Булигіна, В. В. Іваніни та ін. зазначено, що позакореневі підживлення ЧС гібридів буряків цукрових, у рекомендовані терміни, хелатними формами мінеральних добрив позитивно впливають на ріст і розвиток рослин, формування листкової поверхні, збільшення маси коренеплодів, накопичення сухої речовини, що у кінцевому результаті призводить до зростання врожайності коренеплодів та їх цукристості.

Метою наших досліджень було визначення динаміки наростання сирової біомаси буряків цукрових залежно від позакореневого підживлення мікродобривами.

Дослідження з динаміки наростання маси коренеплодів і листків залежно від позакореневого підживлення мікродобривами були прове-

дені в 2016-2017 рр. в умовах дослідного поля Навчально-виробничого центру Білоцерківського національного аграрного університету, яке розташоване у зоні Правобережного Лісостепу України.

Результатами досліджень встановлено, що наростання сирової маси коренеплодів та листків упродовж усього періоду вегетації буряків цукрових проходило інтенсивніше за проведення позакореневого підживлення новими мікродобривами Реаком-плюс-буряк та Реастим-Гумус-буряк. На ріст і розвиток рослин як у фазі змикання рослин у рядку, так і перед збиранням істотно впливали види мікродобрив, норми їх витрат та терміни внесення. Зі збільшенням норми витрат мікродобрив з 3 до 7 л/га підвищується сира біомаса листків і коренеплоду. За проведення позакореневого підживлення в другий термін (у фазі змикання листків у міжряддях (136 діб після сівби) ефективнішим було мікродобриво Реаком-плюс-буряк. Встановлено тісні кореляційні зв'язки маси листків та маси коренеплоду ($r=0,60$, $r=0,61$) з комплексом ознак, які їх обумовлюють.

УДК 634.21:631.524.82[631.527.6.001

Кінаш Г. А., науковий співробітник
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН
E-mail: kinash.g@ukr.net

ОПТИМАЛЬНІ ПЛОЩІ ЖИВЛЕННЯ ДЕРЕВ АБРИКОСА НА КЛОНОВИХ ПІДЩЕПАХ

На найближчу перспективу актуальним є удосконалення елементів технології виробництва плодів абрикоса, зумовлене мінливими погодними умовами, а також новими підходами до створення ефективних типів інтенсивних насаджень. Одним з головних питань, які необхідно при цьому вирішити, є оптимальна щільність розміщення дерев на клонівих підщепях різної сили росту.

Мета роботи – вивчити вплив площ живлення на особливості росту й плодоношення дерев абрикоса та обґрунтувати найбільш ефективні схеми садіння, залежно від дії підщеп.

Дослідження проводились протягом 2016-2017 рр. у насажденні абрикоса, розташованому на землях відділення № 2 НВД «Наукова» МДСС імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН.

Сад висаджено навесні 2013 року однорічними районуваними сортами абрикоса селекції дослідної станції 'Кумир' і 'Ташенакський' на клонівих підщепях (кореневласні) 'Дружба', 'Весняне полум'я', 'ВВА-1'. Дослід закладено у 3-кратній повторності за слідуною схемою: 5x3 м – 667 дерев на 1 га (контроль); 5x2,5 м – 800 дерев на 1 га; 5x2 м – 1000 дерев на 1 га; 5x1,5 м – 1333 дерева на 1 га. Варіанти включають по 8-10 облікових дерев кожного сорту. З метою покращення світлового режиму й стимулювання утворення як ростових так і плодівих пагонів проводили пінцирування (2535 см) та літню обрізку.

В результаті досліджень встановлено, що на 5 рік вегетації висока щільність (5x1,5 м) дерев сприяла послабленню їх вегетативного росту (на 17,752,2 %), збільшенню у структурі приросту